

Makfa ar peefuhitichanu
par pafii:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Makfa hes peefuhitichana
nas Ribga:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohts feft-
deenahn no p. 12 fahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnahf ween reis pa nedeku.

Makfa
par fludinafchanu:

par weenas fleijas fmalstu
rakftu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, to tabda rinda
eenem, makfa 10 kap.

Medafzija un ekspedizija
Ribga,

Ernst Plates bilfchu- un
grahmatu-brufatama pee
Pehtera basnijas.

N°. 20.

Seftdeenā, 17. Mai

1875.

Rahditajs.

Saunatahs finas. Telegrafa finas.

Setfchfemes finas. No Wifemes: pahr jaunu ftohtu buhwefchanu un leeltinga gabdafchanu par laufchu attihfifichanohs. No Leelwahredes: pahr rubfu fehjumeeem. No Wehrfu muifchas: ahr weefibas wafareem un danjo-fchanu. No Telgawas: pahr ifftahdes ehlu fubhwefchanu. No Kurfemes: nelaimigs noritums.

Ahrfemes finas. No Minfteres: garidsneeku rihfofchanahs pret brihw-prahtigo zenfchanohs un wiau laufchu ufmuifinafchana. No Japanes: Japanes attihfifichanahs un pahgrobffichanahs pehz muifju laiku prafijumeem.

Pirmais Kreewijas fuhfnis Spanija un Franzija. Ari kahds wahreds pahr giftes-maififichanu. Olahbfchana nohtes-laikā. Nerandas Ribgona lungam. Peelikuma: Afchil-Keribs. Sawada pahrbaudifchana. Graudi un seebi.

Saunatahs finas.

No Mufknes tai 27. Aprili mums bija pirmais pawafaras leetus, un ari pehrfons kahdas reifes eeruhzahs. Muhfu efera ledus wehl til tai 4ta Mai ifgahja. Sneegs wehl 7. Mai ir redsams daschās pakalnēs. Rudfi par seenu ir labi ifturejufchees, lai gan pawafars tahds, tomehr fihrumi ir fali, ka preeks ir uffkatitees.

No Telgawas. Tai 13ta Mai, ka teel finohts, ir fahkfchi pee jauna Dufumas dfeifszeta ftrahdaht, kas no Ribgas uf Dufumu ees.

No Dinaburgas. Salo zeturtdeenu ap Dinaburgu plohfifjufehs wareni ftipra anka ar fneega puteni, kas deegigan daudf fflahdes nodarijufe pee ehlahm. Ta par prohwi no daudf weetahm tureenās apgabala dftud fchehlojamees pahr apflahdetahm ehlahm: daschāi ehkai jumts no-ahrdihts, dascha ehla, kas jaw weza un nefstipra bijufe, ir pawifam apgahfta; daschā weetā ari notizis, ka weza lohpu-fuhfts fagrauta un tee tur eekfchā buhdami lohpinī fadaufiti jeb pawifam nofifti. Dinaburgas pilseftā kahdam leelam namam anka noplehfjufe gabalu bleka jumta un to nogahfufe pee semes. Par nelaimi tur apafchā bija kahds pilseftas fuhmanis un jumta gabals tam ufkrita, apflahdeja ftegu, fadaufija ratus un pafchu fuhmani tā fafitis, tā ka tas ne-ilgi pehz tam nomiris. Zil lihds fchim zaur awifehm finams, tad anka zehlfufe ap Warfchawu un pamafam gahfufe pret seemeeteem uf Pehterburgas pufi.

No Schankeem. Schaulōs buhfchoht 1. un 2. Septemberi lohpu-ifftahde. Domehnu-minifterija preekfch tahs dewufe 1 felta-, 1 leelu-fudraba-, 3 mafus-fudraba- un 5 wawa-medafus; tapat 20 ufflawefchanaf rakftus, kas tiks ifftahditajeem par gohda-algu pafneegti. Wids. gub.-aw.

No Kijewas. Ifgahjufchā numurā finojam, ka Mafkawas komerzes banka tikufe ar 168,000 rublu peewilta un ka tas

wiltneeks Rowners, kas banku peekrahpis, ar faweem palihgeem aifbehdffis. Tagad finas atnahkfchas, ka Rowners efohht Kijewā fakerts tai brihdi, kad winfeh patlaban no damfkuga gribeja aifcet, kas wiau no Mohilewas uf Kijewu bija aifwedis. Rowners ne-efohht leedfees, bet wifu ifteizis. Pee wiau atrada 110,000 rublu; tee truhfstofochee 58,000 rublu efohht wina beedrim, bet tas wehl naw rohtā dabuhts.

No Parihfes. Franzijas tautas fapulze jaw fahkfufe fawas fehdeefchanaf un appreefchana atkal, ka jaw prohtams, ftarp partijahm radufehs fchkefchanaf un ftrihdeefchanaf, bet nefaderiba wairs ne-efohht til leela, jo partijas meerigakt ifturotees, ihpafchi pret waldibu. To pafchu ari fchim brihfcham war faziht no wifas Franzijas ifturefchanaf pret ahrfemehm, ihpafchi pret Wahziju. — Pahr ultramontaneem runajoht jafaka, ka wini, wifās darifchanaf eemafidamees, waldibai deefgan raifes darohht.

No Spanijas. Jo wairaf Spanijas waldiba atfahpjahs no brihwprahtigeem zenteeneem un jo tuwaki wina peefleenahs pee ultramontaneem, jo wairaf winaf ftahwolkis paleek grubtaks. Wina dohmaja Karlifteem wifu atfpaidu atraut, kad wina ar garidsneeku zenteeneem faweenojahs, bet wina fawā zeribā wihlfufe. Jo wairaf zeribas winai ir, Karliftus pahrawareht zaur ifweizigu kara-fpehku ifrihfofchanu un par tam wina ari ruhpejahs.

No Rohmas. Pahr katolu basnijas gawilefchanaf- jeb leeleem fwehtkeem fawā laikā jo plafchi finodami peeminejam, ka pahwesti fchahdus fwehtkus ifrihlojufchi pa leelakai dafai naudas deht, jo zaur to pahwesteem eenahza daudf naudas. Ari fchini gadā leele basnijas fwehtki pahwestam labu teefu naudas atmetufchi; jo ka no Rohmas kahdai Berlines awifei teel finohts, tad fchim brihfcham jaw wairaf milionu naudas efohht pahwestam no fwehtku weefeeem fanahzis. Waj naudas-fawahkfchana ir basnijas fwehtku ufderwums, to negribam iffpreeft; bet ka laizigas mantas faguhfchana nepeeder pee fwehtahm tizibas darifchanaht, to gan finam.

Telegrafa finas.

No Berlines tai 15. Mai. Wahzijas keifars Wilhelmis nodohmajis tai 24ta Mai uf Italiju draukt; tapehz triju (Kreewijas, Wahzijas un Aftrijas) keifaru fatilfchanaf tad gan nebuh. — Waldibas awifes fino, ka Sweedru kehmina atbraufchana uf Berlini apleezinajoht, ka tas turoht drauga prahtu pret Wahzijas keifaru.

Geschiedemes sinas.

No Widsemes juhrmales. Mums Latweefcheem japreezajahs, ka muhsu tauta schini laika kreetnus sohlus us preekschu sper, til labi atsihchanā, ka ari weefigā fadsihwē. Par pehdigo leetu gribu kahdus wahrduš peemineht, tad brauksim leijsa us juhrmali un apskatīsim, kas tur preeksch abahm waijadsihahm noteel.

Agrakōs laikōs wareja fatiktees us gohdeem, waj frohgōs waj kungu gaitās muishā. Bet gohdi ir reti, un us teem radi un draugi ween fanahht; frohgi naw deriga weeta preeksch tahdahm fapulzehm, tas jaw ir pilnigi atsihts; un teefcham waram preezatees, ka nepanejami kalpoſchanas un gaitu-laiſi ir beigi. Domehr muhsu ſenneeks ari ir zilweks, un zilweks ar zilweku grib fatiktees; kur tad lai wiſch tagad ar ziteem fanahht? — Preeſch tam waijaga ihpaſchas weetas un noliktas weetas un noliktu weefigu wakaru, kur muhsu jaunajee war apakſch preeſchneeka un wezaku nſraudſichanas gohdigi papreezatees un wezajee ſarunatees. Wehl labati ir, kad us tahdeem wakareem neteel danzohts ween, bet pa ſtarpahm dſeedahts, preeſchā laſihts, jautaschanas iſſkaidrotas u. t. pr. Daſchās-weetas tas jaw noteel, ihpaſchi zaur dſeedataju beedribahm; bet dauds apgabalōs tas nemaſ naw iſdarams, wiſwairaf tadeht ne, ka derigas ruhmes truhtſt. Kur pagasta nami plaſchi buhweti un pagasta weetneeki par labeem wahrdeem un maſſu tohs preeſch tahdahm fapulzehm atwer, tur jaw war pilnā meera buht. Buhtu labi, ja tahdas fapulzes jo beesi waretu tureht! Es dohmaju, ka tahs ari pa dalai peepalihdſetu nekreetnu meitās ſkreeſchanu nihzinahht un nepeeklahjigu frohgu danzoſchanu deldeht. Gahdaſim labatus preekus un jaunekki un jaunekles kaunefees no ſlitteem. Daſchi ir wehlejuſchees ihpaſchas ruhmes preeſch tam eetaſiht, bet naw ſpehjuſchi. Tai leelatai dalai ir japaleel pee tuſſchahm wehleſchanahm. Jo laimigi tee war ſauktees, kas panahht, pehz ko daudsi par wolti kahro un ilgojahs. Es ſchinis deenas lihds ar leetus debefcheem no juhrmalas to preezigu ſinu dabuju, ka tur drihſumā weena tahda fapulzes weeta buhſchoht gatawa buht. Sinadams, ka Latweefchi ſawu tauteefchu behdas un preekus lihds juht, kahdus wahrduš par to zeen. Mahj. weefa laſitajem teiſſchu: Zeen. Skultesmuishas leelkungs un leelmahte, Freitag von Loringhoven, wiſadi par Latweefchu labklahſchanu ruhpedamees, eſoht neween atſinufchi, ka frohgu fapulzes jaunekteem daudſtreiſ par kriſchanu eſoht, bet wini ari apnehmufchees par to gahdaht, ka laudim weetina buhtu, kur tee waretu fanahht un labi un derigi ſawu watas-laiſu pawadiht. Tee leekoht Skultesmuishā us ſawu rehſinu ſkaiſin un gaiſchu ſahli buhweht, ko par „dſeedataju ſahli“ ſaukſchoht, un to buhſchoht dſeedatajem dahwinahht, lai teem tiftu deriga ruhme, kur waretu fanahht dſeedaht mahjitees, konzertes tureht, weefigus wakarus iſrihkoht un to ka ſawu ihpaſchumu pehz paſchu patikſchanas bruhleht. „Skultefchu dſeedataju ſahle“ tiftſchoht 22. Juni ſch. g. pulkſten ſeſchōs pehz puſdeenas eſwehtita un dſeedatajem atdohta; pehz tam buhſchoht dſeedaſchanas konzerte un weefigs wakars pee laba muſihka; eenahkums eſoht noliktas preeſch labdariga mehka. Zeram, ka Skultefchi to zaur laika-raſſteem ſinamu darihs; tad ari teefcham daſchi Widſemneeki tur nobraukſim un lohpā ar juhrmalneekteem wareſim jauku wakaru pawadiht!

Skultefchi newar deesgan ſawcem kungeem par tahdu miſ-

leſtibu pateiktees. Bet dſeedataji ſawu pateizibu wiſwairaf gan zaur to warehs parahdiht, ka wini kahrtigi fapulzeſees un kreetni wairaf baſſigu dſeedaſchanu kohps; jo zaur to wini jo ſkaidri leeziſnahs, ka ſawu labdaru prahtu ſapratuschi. Mehſ ziti Latweefchi par katru ſinu preezajamees, kad no daſchahm puſehm dſirdam, ka neween tauteefchi, bet ari Wahzeefchi atrohdahs, kas mums ar darbeem peepalihds, lai mehſ waretu ſawu fadsihwi iſglihtoht. Zajere, ka ſchi laba preeſchſihme daſchu labu paſtubinahs mums neween ar tuſſcheem wahrdeem bet ari ar derigahm rohſahm palihdſeht. Latweefchi ir pateizigi katram, kas to pelnijs; bet lai nepagehr pateizibu tur, kur ta nenahkaſe!

Weefigu fadsihwi pahrunajufchi, lai ari eewehrojam, kas tur preeſch pirnas leetas, preeſch atsihchanas wairoſchanas zaur ſkohlahm noteel. Preeſch ſchahs dalas Skultesmuishas ihpaſchneeki wehl wairaf daroht, lai muhsu tauta tiftu pee prahta apgaiſmoſchanas. Tagad Skulte buhwejoht 2 jaunās pagasta-ſkohlās, preeſch kurahm muishā wiſu material par wolti dohdoht. Preeſch zelamas juhras-ſkohlās ſohloht muishā grunti un tahs waijadſigakahs ehtas no ſawas puſes, kahdus 1500 rubutus wehrtibā. Meitenu-ſkohlū muishas ihpaſchneeki paſchi ween zehluſchi un uſturoht. Ka redſams, tad ſcheem kungeem ir miſleſtibas pilnas ſirdis un dewigas rohſas preeſch muhsu tauteefcheem, jo tee ar darbeem parahda, ka wini par Latweefchu atſiſtiſchanohs zil ſpehdami ruhpejahs un gahda. Tijam, ka wini miſleſtibu ſehdami, ari miſleſtibu ptaus!

Kahds Widſemneeks.

No Peelwahrdes teel „Darbam“ tā ſinohts. Tē wiſā apgabalā, til tahti ka ſinam, rudſi ſtahw wiſai kupli un kohſchi. Ihpaſchi tur, kur ir kaulumilti uſtaſiti, tee ſtahw wiſai bagati — ka ſinaſeet, tad pee mums teel wiſai dauds ſkuntes-mehſli leetoti un ſchais gaddōs ari paſchi eſam tifuſchi pahreezinati, ka tee preeſch mums ir labi naadas-puhki. Kartupeli ir jaw apſtahditi un ari pa leelatai dalai ſainneeki ir jaw apſehjuſchi. Tā tad mehſ miſlam Deewam par til jauku un iſdewigu gaiſu pateikdamees, dſihwojam preezīgā zeribā.

No Behrſu muishas. Mums ſchahds atbildes rakſts ir peefuhſihts: Zeen. Sirſohna l., Juhs pret manu rakſtu, ko es par teateri Behrſumuishas pagasta-namā rakſtiju, pretodamees „Mahj. w.“ N° 17 tā runajat, ka tas buhtu uſſpeefchams tam, kas teateri ir bijis, ari palikt uſ weefibas wakaru, un kas par teateri ſino, ari ſinoht par weefibas wakaru. Es to atſiſtu pawiſam par ne-uſſpeefchannu leetu. Un ko es tahdā weefibas wakarā daritu, kur wairaf nekas nenahht preeſchā, ka danzoſchana, kad man uſ danzoſchanu nebija luſtes. Ka es teaterā un weefibas wakara iſrihlotajem praſiju par runahm un dſeedaſchanu, tad man tika atbildehts: „Wairaf nekas nebuhs ka danzoſchana.“ Ja Juhs zeen. teaterā un weefibas wakara iſrihlotaji, man to buhtu ſajijuſchi, ka runas tiks turetās un dſeedahts, tad ari buhtu palizis weefibas wakarā, ar preeku buhtu klaufjees un eewehrojis. Neſmu, kas Zums ir ſajijis, ka es Behrſu kauſchu jaunektus un jaunekles nohſi ſchkiru no Behrſu laudim. Zil es Behrſu frohgōs eſnu bijis, es nekad wehl ne-eſnu redſejis, kad tahdi, kas pahri par puſmuishā gadeem, danzo, bet tift ween jaunekki un jaunekles, lai gan deesgan bij tahdi, kas pahri par puſmuishā gadeem. Es dohmaju, tur ari bija wiſi Behrſu laudis, lai gan wairaf nedanzoja, ka jaunekki un jaunekles. Tā ari es dohmaju, jaunekteem un jauneklehm buhs leelaks preeks uſ weefibas wakaru

eet fà tahdeem, fàs wairò nedanzò. Kad nu jaunekli un jaunekles ween danzò, tad ari preeksch wineem un winahm wairaf buhs gahdahts weefibas wafars, fà preeksch tahdeem, fàs nedanzò. Lihds schim, zil es sinu, Behrsu kauschu leelafahs fa-eeschanas bija krogòs, lai ari gan pa mahjahm. Zkàtris, fàs krogà buhs bijis kahdà fapulzes-wafarà, fàs ari buhs redsejis, zil raibi tur eet; un fàs sinahs, fo fàs wahrds teaters un weefibas wafars nosihme, un fàs ir teatera un weefibas wafara mehrlis, fàs nemas nebrihnisees, fà es esmu nosauzis preeksch jaunekleem un jauneklehm krogus par flittu preeka weetu, un teateri un weefibas-wafaru par labu, un tam nekahdas isflaidroschanas newaijadsehs. Za kahds atrohdahts, fàs to nesin, un isflaidroschanas buhtu wajadfigas, tad nemas naw mans peenahkums, bet teatera un weefibas wafara isrihtotajeem. Za Behrsu laudis wairaf reises teateri spehlehs un weefibas wafarus turehs, tad til dauds kroggi netiks apmekleti. Nemas ne-esmu fazijis, fà akteeri (spehletaji) nebija fataisijuschees us spehlefschanu un nespehleja, un fà akteeri is publikas peenemti. Bet es faziju, fà no zitu spehlefschanas bij jadohma, fà us tam naw fataisijuschees. Behdigi Zuhò fakat: „Sinams bes smahdeschanas nebija, bet fà tatschu bija pirma reise.“ Tadehl ari fà pirma reise bija, ne-esmu tahs masafahs wainas turejis par wainahm, bet tilai tahs leelafahs. Zeen. Sirsohna k., man leekahs, fà Zuhò paschi tur ne-eseet bijusch; kad Zuhò tur buhtu bijusch, tad Zuhò buhtu redsejusch, fà tur wehl dauds wairaf bija fo smahdeht. Ari buhtu redsejusch, jeb sinahd dabujusch, fà es tur biju; un sinatut, fà ne-esmu wis no zitu stahstischanas klausjees, bet til to esmu rakstijis, fo redsejis un dsirdejis. Un sinatut, fà tur nebija wis til dauds, fà newaijadseja istaisiht: „Weens wairaf, waj masaf.“ Un buhtu sinahd dabujusch, fà Behrsu laudis istaisija gan: „Weens wairaf, waj masaf.“ Lai ari Deems palihdi us preekschu labaki! M. Babbuls.

No Zelgawas. Ar to ehku buhweschanu preeksch tahs nahkòschà mehnesi Zelgawà noturamas semkohpibas- un amatneezibas-leetu istahdes brangi eet us preekschu. Kà esam dsirdejusch, tad wisa buhwe malfajohd lihds kahdeem 7000 rubl. Ari masa struhglu-aka jeb sontehne tikschoht istahdei par isgresnoschanu eetaisita.

No Kurjemes mums schahds raksts peefustihhts: Kurseni B. aprinkli K. muischà schini gadà seemas beigàs notika sawadigs breejmigs gadijums, fàs dascham bagatam un nabagam buhtu eewehrojams, lai gan druszin wehlatà laika to lasitajeem zetu preekschà. Minetas K. muischas rentneekam bija un wehl ir weens weenigs dehs, fàs labprahd mihleja garigus dschreenus, un tehws, sawu dehlu labi isturedams, tam dewa wisu, fàs ween tam bija wajadfigs, un bes tam wehl katra mehnesi 15 rubtus tà nosauktas kabatas-naudas. Dehs, kam bija leelas darischanas ar saweem 15 rubteem, nedshwoja pee saweem wezakeem leelaja mahja, bet mita ehrbergi, fur kalpones un nama-puischi mahjoja. Winisch nereti, labu duhschu jataisijis, mahja pahnahza un tahdà brihdi winisch mehdsà us puisi faziht, fàs winu apdeeneja: „Es tewi noschawfchu, kad tu nedarisi pehz mana prahta.“ — Kahdà wafarà winisch eet pee saweem wezakeem un prasa, lai pee teem 15 rubteem wehl peeleechoht dschramas naudas, jo winisch ar teem newarohd istikt, un kad tehws tam nelo negribeja peelikt, tad winisch fazija: „Tad man nelo dariht fà noschawtees.“ Wezakee par fo smehjahs un wina mahfa, fàs to tureja par neeka-runu, tam at-

bildeja: „Kad tu noschawfees, tad mehò tew katra pufe noliksim wahiti brandwihna.“ Winisch aigahja us sawu istabu, tur gultà apgulees un sawu deenasta puisi atfauzis, us to fazija: „Waidsi, es schonakt mirschu, jo esmu lohti flims; tadehl nem papihri un tinti un usraksti manu testamenti.“ Puisis rakstamas leetas nehmis fehdahts pee galdina un mirejs fazija, fà bilfes nowehloht tam puisim, kaschoku winam puisim u. t. pr. Kad winisch sawus mantineekus bija eezehlis un testaments gandrihts bija norakstihhts, tad nejauschj atflaneja schahweens gultà. Puisis, fàs jaw daudsreis ar noschawfchanu bija beedmahhts, dohmaja, fà fàs slintes-schahweens us winu mehrliehts, un tapehz azu-mirkli laidahs pa durwin ahra, behdadamees, fà til fur ne-eseht trahpihts. Bet til fo fàs fehtswidà tijis, te mirejs tam us pehdahm pakal, kreklà sreedams un nelabi brehkdams. Puisis dohmadams, fà to wehl schawfchoht, dewa kahjahm watu un schahwejs tam pakal; kamehr pirmahs paslehpahs, ohtris, newaredams to atrast, greefahs atpakal, wisu zelinu ar sawahm asinin aprapidams. Fàs nebija wis puisi schahwis, bet gultà angfchpehdu guldams, slintes stohbru few pee pasmakres peelkdams un ar kahju gaili paspeedams bija gribejis pats fewi noschaut. Lohde, sohbus no mutes isperdama, schohklus sadragadama, mehlei datu noraudama un balsu rihle eestreedama, pa kalla schawneem isstrehjuse ahra. Sawas nahwes mekletajs pirmàs schawpès un bailès strehjis puisim pakal, lai fàs winu glahbtu, bet kad puisis isbehdstis, tad schis greefees atpakal us sawu istabu un pats ar drehbi sawa kalla bruhzi aishahsdams, raudijis sawas asinis aistureht un schawpes meerinahd. Tilkhds ziti laudis to dabujusch sinahd, wini gribejusch to eet-glahbt, bet fàs durwis aishlehdstis neweenu eefschà nelaidis, kamehr no pilsehtas tijis atwests kreisdakteria. Slimneeks wehl arweenu istabà eeflehdsees nelaida neweenu eefschà, beedinadams to noschaut, fàs ar waru pee wina eelaustohs. Bet no daktera usmudinati dauds wihri us reisi eelausfchees wina istabà un to atraduschj us krehsla sehdam un asinis splawjam. Dakteris, fàs schawdito muti ismellejis, fazijis, fà nahwes mekletajs gan wairò newarefchoht saprohtami runahd, bet wehl buhschoht dschwotajs. Schim brihscham jaw flimneeks esohd labi atwestojees. J ns.

Ahrjemes sinas.

No Minsteres. Preeksch kahdà laika no Westfalenes sindami, peeminejam tureenas garidsneeku rikschochanu, furi tautu zeeti spaidohd un uskohpyohd cenihdeschanu pret brihwprahdigahm awisehm. Tà par prohwi preesteri eijohd pa mahjahm, laudis pret tureenas brihwprahtigo awisi un winas redaktoru usmusinadami; wini aishleedschoht mineto awisi lasiht, pat pee bilteschanas prasoht, waj to lasohd. Fàs schini awisi eeleechoht fludinajumu, no ta neweens nedrihtstohd nelo pirkt u. t. pr. Tahdà pascha sina awises lasama paher garidsneeku rikschochanohs Minsteres pilsehtà. Ari tur preesteri eijohd pa mahjahm, raudsidami brihwprahdigas zenschanahs apweest un ihpachi par tam gahdaht, lai brihwprahdigi laika-raksti netiktu lasiti. Fàs schahdai preesteru gribai nepaklawfa, tam wini ranga wisadi flahdeht un spihtehd: tà par prohwi wini brihwprahdigeem tirgotajeem atwil pirzejus un brihwprahdigeem amatneekem darba-nonehmejus. Laudis deesgan preesterem paklawfa un dara, fo wini grib un tapehz ari daschi brihwprahdigeem ne-

drihfsteja brihwprahitigi isturetees. Beidsamâ laikâ tika no Ministeres eefneegts Bruhsijas walstweeteeku fapulze rakts ar dands parafsteem, kura istahstita garidsneeku rihtofchanahs. Sinams ultramontaneem pahr fcho rakstu leelas dufmas.

No Japanes. Pehdejös diwidefmit gaddös ir Rihta-Ufija leeli pahrgrohsijumi un atjaumojumi notikufchi, kuri fahlu- fchees zaur Frantzchu-Unglu-karu pret Rihtnu, un Giropes- fchu un Seemel-Amerikanesfchu tirgofchanu ar Rihtnas un Japanas juhrmalu eefsihwotajeem. Ihpafchi Japanas walstis ir fchini sinâ labu fohli uf preekfchu fpehrufe, kura tahs faites, kas fcho walsti gadu tuhftofcheem nefajehgfchanas tumfiba faiftija, pilnigi nokratijufe. Wina ir glufchi pahrwehtufchs un ihfâ laikâ ar apbrihnojamu tshallumu ziwilfaziju peeneh- mufe. Schahda pahrwehgfchanahs ir ihpafchi zaur tagadeju Japanas keisaru, Mikado Muzohito notikufe, kurfch ir tahds wihrs, ka Japanas wehture nahkamibâ winu tapat par fawu reformatori nofauts, ka Kreewijas wehture Pehteri Leelo, — un winu par fawas tautas leelako labdari gohdahs. Keisars ir tagad kahdus 24 gadus wezs un pehz Japaneesfchu fajehg- fchanas kreetni isglihtohts un labi ftohlohts. Winfch runa un rakfta bef fawas mahtes- un Rihtnesfchu-walodas ari pa widam labi Franzifki un Anglifki, un nodarbojahs tagad ar Wahju walodas mahzifchanahs, kaut kas gan winam efoht lohsti gruhti. Apbrihnojamas Japaneesfchu gara-dahwanas preekfch fwekfchu walodu eemahzifchanahs, weegla apferschanahs pee wifahm isglihtibahm un kahrums pehz ziwilfazijas, ir ari pee Mikado ihpafchi nomanams, un tadeht winfch grib ari fawu walsti uf augftalu kulturalas un isglihtibas stahwofli pazelt.

Jaw wina preekfchgahjeja waldischanas laikâ un wina behr- nibas gaddös notika daschas eelfchikigas pahrgrohsifchanas walsti. Winfch tika no mahzitateem Japanes wihtreem ftohlohts, kuri bija pa Giropu un Seemel-Ameriku zetojufchi un paschi ar fawahm azim isglihtotu tautu stahwofli redsejujchi un atfinu- fchi, ka Japaneeschi tahm tahli pakalâ. Stary wina ftoh- lotajeem bija ari keisara brahlis, kurfch, kâ mums zaur awi- fehm sinams, 1867. gadâ leelo Parihes pafaules istahdi ap- mekleja un pa daschadahm leelakahm Giropas un Seemel- Amerikas pilssehtahm zetoja, kur winfch wiflu eewehroja un noflatija; bef tam winam bija kahds lohsti atgidigs un ar bagatahm gara-dahwanahm apdahwinahs wihrs par ftohlo- taju, kurfch ari bija wairaf reisens Giropu apmeklejis, un kuru Mikado 1869. gadâ, kad winfch waldischanas grohschus fawâ rohtâ nehma, par fawu „sohsaju“ jeb wirsministeri eezehla. Schis wihrs ir tas kreetnafais un prahtigakais wihrs stary tagadejeem Japanes waldisbas wihtreem.

Kad tagadejs keisars waldisbas trohni fehdahs, tad pahrgrohsifchanas bija jaw wina walsti eefahluhofchahs, un winfch strahdaja pee tahm ar jaunekta karstumu un uszihtibu uf preekf- fchu. Wiflu pirmis winfch atzehla wezo eradumu, kas lihds fchim bija wina preekfchgahjejus pehz wina augfta dšimuma fpeedufe, katrâ deenâ ihpafchâ dahrgâ rohtâ tehrptees un wai- raf stundas kâ bilfchu stabam stahweht, lai wina pawalstneeki to ar deewiffchu zeenischanu ufflata; kamehr ministeri winu weetâ pehz fawa prahta un patifschanas waldira. Winfch gribeja pats waldirht, lai waretu fawu augftu peenahkumu is- pilbirht un kâ ihfts waldbonis par fawu pawalstneeku labklah- fchanu gahdaht. Winfch atrada pee tam leelu patifschanu, fa- was tautas apgaismotajs buht. Winfch pahrlaboja tuhlin ka- reinu buhfchanu, atfihdams, ka karewi ir walstis fargi un sti-

prums, atmeta ne-ufzigohs leenetus falbatas un eetaifija pa- ftagwigus keisara pulkus, pehz Giropas wihtses apbrunotus un pehz Bruhschu eeriktes pilnigi fastahditus, eetaifija fabri- kus, kurdös kara-rihtus un futu-kugu un dselsszeli mafchi- nes un lokomotiwes istrahda, un abftiprimaja fawu waru, kuru winfch 1869. gadâ, zaur futu-kugu brauceenu gar Hong- kongu, Singapuru un Ralkutu ar Giropu un gar San Fran- zifku ar Seemel-Ameriku faweenodamees, uf ahreeni parah- dija. Bef tam winfch flehdsa ar ahr-walstim kugeneezibas- un tirgofchanas-beedrību, atlaudams ahrsemju kugeem fawâs oh- stâs cebraukt, zeredams uf tahdu wihti no ahrwalstim palih- lihdsibu dabuht, ja wezu tumfibu un eerafchu zeentaji, kahdi katrâ semë rohdahs un pret jaunlaiku gaismu un attihstifcha- nohs karo, pret wina kahdreis dumpi zeltu. Tik lihds ka winfch nomanija, ka wina waldirbai ir ftipris pamats, tad winfch at- nehma leeleem dšimts-irsteem un miischneekeem patwaldisbas teesibas un peedalija winu semes gabalus pee fawas walstis. Zaur to fagruwa miischneeku un firtu patwaldisbas wara, un walstis wara un ftiprimis wairojahs, kuru pehz Giropas wiht- ses isrihtlohts kara-fpehls un futu- un brunu-kugu flote far- gaja. Nu waldirbai bija watejas rohksas preekfch walstis attih- fchanahs uf preekfchu strahdaht. Wina leeneja no kahda Anglu bankera weemu milijonu mahrzinu sterlinu, lai tai ari nau- das truhkums nebuhtu pee walstis pahrgrohsifchanas darba. Zaur ruhpižo un fapratigo keisaru aukt tagad ari Japanâ gaisma un labklahfchana, plaukst semkohpiba un amatneeziba, tirgo- fchana un kugeneeziba. Winai ir dselsszeli un futu-kugi, walstis padohme un rinas-wihtu walde: winai ir jauni zil- wezigi likumi eewesti, wifadas ftohlas zeltas, un bef tam aug- ftalahs kahrtas dehti un meitas teef uf Seemel-Ameriku un Giropu fuhtiti, lai tur taptu dšilaki mahziti, ka waretu preekfch fawas tehwijas derigi wihti tapt. Tur ir tagad Giropas moh- des un fadsihwees wihtses eewestias. Keisars ir dands ftohlotajus un mahzitus wihts, mahstleneekus un inscheneerus no Giropas parafstijis; winfch ir ari fawu walsti zaur to ziwil- seeretu walstu fkeitli stahdjis, ka winfch fchimigo rakstibas wihti ar sihmehm jeb hirografeem, atmetis un pawehlejis La- tinu alfabeti eewest. No Japanas jahf fchi pahrlabofchana ari uf zitahm Riht-Ufijas walstim pahreet; ari tahs jahf pehz ziwilfazijas flahpt, kâ waram drohschi zereht, ka ari Ufijas walstis un tautas pamohdifees drihs no weza gara-meega un zentifees pee isglihtibas gaismas flucht, kura weenigi tau- tas pazet un leef tahm plaukt un felt.

Birmois Kreewijas fuhtnis Spanija un Franzija.

Tâ ka deenai fahlotees ir pa preekfchu krehfla, kâ ari Kreewijai bija preekfch Pehtera Leela Aleksejs Michailowitfchs, kurfch nopuhlejahs fawâ leelâ walsti gaismu zelt, un nesinjaja preekfch fchi nodohma nekahdu zitu labaku padohmu, kâ ar tahlalahm Giropas tautahm un walstim tirgofchanas fabeedrību lihgt. Preekfch fchi nodohma panahfchanas winfch isfuhtija pirmo fuhtni uf Spaniju, kuras bija no tureenas uf Parihi jazelo.

Schi fuhtneeziba ir eewehrojama; ne titai tadeht ween, ka ta bija pirma, un tai bija fwarigs usdewums, bet ari deht fuhtna pascha un to teesu un waldiru istureschanahs, ar ku- rahm tam bija pehz fawa usdewuma jafateekahs. Tâ ka Giropas walstis tagad Ufijas walstis maj pasihst, kâ toreis tahs pasina maj Kreewiju, bef Anglijas un Holandijas, kuras kugi

keisareenes Elisabetes laika pa Seemela-ragu us Archangelu brauzā un ar Kreewiju prezes mainija*). Toreisejais Parihses universitētes profesoris nesinaja wairaf par Kreewiju, kā muhsu pagasta skohleni tagad par Japanu un Rihnu sina. Franzijschi toreis bija tikai dsirdejuschi, ka Eiropas Seemel-Mihtra pusē esohť leela walsis, kur tumschi barbari dsihwojohť (1812. gadā Franzijschi mahzijschs scho walsi labaki pasihť.) Tadehl nebija nekahds brijhums, ka wini nesinaja, kā Kreewijas suhtni fanemt; ka pret winu tā isturejahs, ar ko tagad masalahs walsis konsuls neubtu meera; un par to jo wairaf ja-apbrihno Kreewijas suhtna istureschanahs winam gluschi sweschā semē, kuram bija fawa waldona usdewumi ja-ispilda un jabihstahs, ka tas winam, ja to ne-ispilda, wareja dsihwibu maksahť.

7. Julija Potemkins, Kreewijas suhtnis, izsejoja no Maslawas us Archangelu, us Holandeeschu kugi, kursch no tureenas ar lawiaru us Italiu brauzā un winu us Spaniju aisweda. 4. Dezerberi, tajā paschā gadā, winsch eebrauzā Kadifses ohstā.

Holandeeschu kara-kugu wadons, kursch ar faweem lugeem bija tobrihd Kadifses ohstā, apswewizinaja winu ar gohda-parahdichanahm; ari Kadifses gubernators lika winam laini wehleht, un nahza patš ohtrā deenā us kugi suhtnam pasazihť, ka winsch esohť par ta atnahlschanu us Madridi wehsti aissuhthijs.

Potemkins peeprasija preeksch sewis un faweem pawadoneem pahrtiku un ratus. Bet Spanijas gubernators leedsahs laipni to tam doht, pirms karala pawehles no Madrides naw atnahlschahs, un atlahwa tam Kadifse us fawu rehfinumu eekohrteletees. Tas ari notika 10. Dezerberi. Tahdu usnemšanu suhtnis nehma — sinams, ar teesibu — lohti par launu, ka Spaneeschi wina leelo zahru til mas zeenija — jo winsch tatschu bija no zahra suhtihis, — un fazija, ka pat Turku waldiba usnemohť Kreewijas suhtni ar leelaku gohdu, dohdohť tam usturu, un ratus, un ka katris ahriemju suhtnis teekohť no Kreewijas waldibas tapat usnems. Gubernators attaisnojahs ar to, ka lihds schim ne-esohť starp abahm walsim nekahda fabeedriba bijuse, un tapeh; winam esohť augstas waldibas pawehle janogaida. 25. Dezerberi waldibas pawehle atnahza, kura lihahs notikuscho par labu pahriwehrschohť. Zafaka, tikai lihahs, jo par suhtna tahlaku zetoschānu us Madridi, spreeshohť, israhdijahs, ka tam bija tikai ar talschahm gohdu parahdichanahm japeeteek. Zeli un pahrtika suhtnam bija pascham ja-aismaks; par to tika swarigas debates (stihdini) westas. Suhtnis isfazija, ka Kreewija teekohť ahriemju suhtneem sirgi un pahrtika par walti dohti, un peeprasija to paschu. — Pehdigi peh; ilga stihdina tika tam sirgi par walti atwehleti, bet usturs tam bija pascham no fawas kabatas ja-aismaks.

9. Janwari suhtnis dewahs no Kadifses zela us Madridi. 17. Janwari winsch eebrauzā Sewilā. Tureenas gubernators nebija no waldibas wehl nekahdas pawehles dabujis, bet tikai wehsti no Kadifses, bet ta nebija winam wehl nekahda pawehle, un ta atnahza wehl tikai 9. Februari. 27. Februari suhtnis eezetoja pehdigi Madridi. Rabu gabalu laudis bija is pilssehtas isgahjuschi tam preti, tahds leels brijhums wineem bija par Kreewijas suhtni. Wifas eelas, pa kurahm suhtnam bija jabrauz, bija sinkahreigu skatitaju pilnas. Tajā

weefnize, kurā suhtnam un wina pawadoneem bija dsihwokli cerahditi, bija sešchdesmit pawahru un til pat daudsfulainu preeksch apdeeneschanas. — 7. Merzi bija audienze*) nosazita. Simts kehmina sulaini nesa zahra dahwanas, un suhtna sekretehrs nesa zahra wehstuli damasta makā. Suhtnis jahja ar faweem pawadoneem jahschus. Nepee-auguschais kehminsch Fihlips IV. un wina waldidama mahťe fanehma suhtni stahwu buhdami, tikai pee pirnahs fasweizinaschanas zepuri nonemdamis. Bet suhtnis nehma lohti par launu, ka kehminsch tad nenonehma zepuri, kad winsch tam fawa zahra titeli isfazija. Kehmina wirspilsministeris raudsija kehminu wina jaunibas dehl attaisnoht. Tad suhtnis nodewq dahwanas, dahrgas zaunu un hermeline ahdas un zitas dahrgas mantas, kuras jaunajam kehminam lohti leelu preeku darija. Ar trijahm waldibas karitehm suhtnis un wina pawadoni tika us wina dsihwokli pawaditi.

Suhtna usdewums netika peh; Fihlipa III. preekschrafsteem peenemts, kursch jaw preeksch trihs gadeem bija nomiris. — Zif nepee-auguse politika bija toreis! — Waldidama kehmina mahťe prata par to deesgan gudri aissulidmatees, ka Kreewija esohť lohti tahli un Spanijai esohť mas raschojumu ko iswest u. t. pr.

Wina lika 17. Merzi suhtni prasihť, waj tam wehl esohť kahdi usdewumi, (kā jaw us tahdeem weeseem mehds teikt, kurus grib labprahť atraidihť.) Suhtnis isluhdsahs wehl weenu audienzi, lai waretu par laipnu usnemšanu un pazeenaschānu pateiktees, un zahra wehstuli nodohť, kurā bija wehleschanahs isfazita, lai Spanija suhta fawu suhtni us Maslawu. Tas tika winam atwehlehts un 5. Aprilis preeksch audienzes nosazihťs. — Us fawa zahra gohdu un zeenibas lepnis, suhtnis bija peeprasijis, lai tajā deenā ne kahdam zitam suhtnam nedohd audienzi, un kad winsch dabuja sinahť, ka Anglijas suhtnam tomehr us to paschu deenu audienze atwehleťa, tad winsch negahja wis 5. bet 8. Aprili preekschā. — Winsch pateizahs kehmineenei par fahli un maiji. Wina pawehleja tam zepuri galwā patureht, ko winsch tad ari us pahri azumikleem darija. Pasī preeksch Spaneescha suhtna Kreewija wina peenehma ar labprahťibu, bet wina apfohlijahs wifu labi pahredohmahť. 18. Aprili suhtnis dabuja ihsto nosazijumu, kursch ar wina zahra usdewumu nesafskaneja. Winsch luhdsahs, lai to zahram ar wehstuli suhta, bet Spaneeschu un Latineeschu walodā. Pa preekschu Spaneeschu waldiba leedsahs to dariht, un zaur to iszehlahs attal stihdinsch, kamehr pehdigi Spaneeschu waldiba padewahs. Suhtnis panehma parakstu no wehstules 6. Majā, bet atrada, ka wina zahra gohda waheds nebija pilnigi isteikts, ko winsch peh; teesibas peeprasija, par ko attal bija jastihdahs, jo winam tika teikts, ka to newarohť Spaneeschu un Latineeschu walodā wahrdū pa wahrdū pahrtulloht. Bet Kreewijas suhtnis nepadewahs, kamehr peh; wina wehleschanahs tapa isdarihts.

Ar Kreewijas suhtnis atwadijahs un zetoja us Franziu. Lihds Franzijs rohbeschahm Spanijas waldiba dewa winam zela naudu un par walti sirgus. Winam tika preeksch katras deenas 75 Spaneeschu dukati ismaksati. — Suhtna sekreteers un tuls zetoja pa preekschu, Franzijai Kreewijas suhtna atnahlschānu pawehstihť un ustura-naudas luhgt. Suhtnis tika wifur ar laipnibu usnems, bet zela-nauda tam ne-

*) Toreis Kreewijai nepeedereja nweenas zitas ohstas.

*) Audienzi nosauz to, kad waldneeki jeb angsti kungi sematas labrtas laudis preeksch pee-farunafchanahs.

tika atwehleta, tapat ka Kaditfè, kamehr naw no Parihfes pawehles atnahkufchas. Suhnam bija katra deenâ preefch pahrtikas 50 dahlderu ja-isdohd un nauda fahka tam truhkt. Bes tam Franzijas munitu-usraugi fpeeda winu labi par wifahm lihdswestahm prezechm nodohfchanas mafsu, fo winsch par launu nehma.

„Mehs ne-efam tirgotaji,“ fuhtnis atbildeja. „Kadehl juhs prafat par to nodohfchanas, fo es juhsu kehnam par dahwanu wedu?“

Bet tas nelihdsēja neko. Winam bija par wifahm lihdswestahm dahrgahm dahwanahm 100 dukati munitas jamakfa, kuras winsch faskitees preefch munitas preefchneeka kahjahm nosweeda un peeprafija kwihiti, lai par to waretu Parihfè fuhdsetees. Winsch eekohrtelejahs Bordoâ un gaidija us Franzijas kehna pawehli.

31. Juli atnahza kehna fuhtni, kureem bija usdohts weefi us Parihfi pawadiht. Par zeta-naudu un usturu bija bagatigi gahdahts. 18. Augustâ wini eezeloja pee Parihfes kahdâ fahdschâ, kur weeseem bija til ilgi japaleef, kamehr tohs ar leelu gohdu waretu Parihfè eewest.

19. Augustâ tika no fuhtna norakfts no zahra lihdsdohta rakfta peeprafihfts. Winsch atbildeja ihfi, ka winam usdohts, to kehnam pascham nodoht, zitadi jaw winam nebuhtu nemas wajadsejis us Parihfi zeloht. 20. Augustâ fuhtnis tika ar faweem pawadoneem ar astoni waldbas rateem ar gohdu Parihfè eewests, un 25. Augustâ bija audienze. 3000 gwardu bija diwi rindâs nostahditi, zaur kurahm fuhnam bija jabrauz. Kehninsch fanehma wina fweizinaschanu stahwu un panehma zepuri, un pahprafija laipni par zahra klahfchanohs. — Wareja tuhlin nomaniht, ka Parihfè prata ar fwefchneekem fmalakati apeetees neta Madridè. Pehz fuhtna runas kehninsch fneedsa tam rohku preefch fluhpsifchanas, fanehma no zahra fuhntas dahwanas un apfohlijahs laipni pehz zahra wehlefchanahs dariht. Pehz tam tika warena gohda-maltite tureta.

29. Augustâ bija ohtra audienze un tad tika tirgofchanas beedriba flehgtâ. Suhtnis ne-aismirfa ari par munitu fanehmeju fuhdsetees, kuru wina augstas nohmas dehl aifbildinaja, un kehninsch apfohlija no fawas pufes to sumu atdoht, fo eenehnejs bija fuhtnam panehnis, fo winsch ari teefcham ifdarija.

13. Septemberi bija fchkirfchanahs audienze. — Kehna atbilde zahram, zehla pa datai tahdus paschus strihdinus ka Madridi, bet kure driht beidsahs. Bagati apdahwinahfts fuhtnis zeloja no Parihfes us Amsterdami, kur Holandeeschi winu draudfigi usnehma un par welta us Rihgu atweda. Rihgâ winsch nonahza 18. Oktoberi un leeneja 400 dahlderus, lai waretu bes truhkuma us zetu Maslawâ nokluht.

Kahda starpiba ir tagad starp Kreewiju un Spaniju. Kahdâ zeenâ Kreewija tagad pee zitahm Giropas walstim stahw! Ka wifs ir 200 gaddos pahrwehrtees! —

Lappas Mahrtinsch.

Uri kahds wahrds pahre gifts maifschann.

Kad til dohma, ka florarahidrats (Chlorahydrat), schis tagad it ihpafchi no ahrtstem eewestas meega-fahles, til datâs, wifwairaf no peezeem grameem ween teel dohts, un no scho fahlu weenas mahrzinas gandrihs fimitu zilweku waretu eemidfinahft, tad mums tas par dauds brihnifchligi isleekahs, ka til ween trijos Wahzijas fabrikos nemas mafat ka trihsfintu mah-

zianu florarahidrata par deenu teel taifihfts, aifsubihts un pahredohts. Beenemam, ka wisi Giropas apteeki fcheem trim fabrikeem par nonehmeem, tad wajadsetu wineem kohpâ if deenas trihsfintutuhfkohtsch florarahidrata-rezeptes ispidiht.

To wifu newar tizeht. Kur nu eet un paleef schis trihsfintu mahrzinas? La prafa dauds finfabrigi kimiki, un nahft us tahm weegli prohtamahm dohmahm, ka laitam gan ta nofauktu bairifchu alu bruhweri u. t. j. pr. ir ta til usihtigi taifita florarahidrata usihtigakee nonehmaji, tas tagad ta apreibinadams alus un fahs til leelas galwas fahpes, kas no wina dserfchanas teel, leel flaidri atfihft, ka eemidfinafchanas fahles tur klahft jauktas. Flaidri labas finas preefch ta bes tam jaw deefgan ar ruhpehm preefch ifdeenas atfpiridfinafchanas nomohzita alusdsehraja; bet ari tee fahrtige, kas aweelstenu-limonadè u. t. j. pr. to flaidrako un mihligako newainibas dsehreenu dohma eedfert, nepaliks wairs ne-eewainoti. Kahda ismekleschanas komifija Berlinè fetter-uhdena-bohdès ir atradufe, ka ta tur bruhketa aweelstenu faste ir taifita no nepohsteta rohfschu nowahrijuma, zukura un anilina. Tas buhtu tad glufchi riktiga gistsmaifschana. Labaki buhtu, kad fandis wairaf no muhsu laiku dsehreeneem atradinatohs un tohs mafat bruhketu, ka lihds schim, it ihpafchi jauni laudis, tad tee fawu wefelibu nepafaudetu jaunakâs deenâs un uftaupitu winu wezuma. „Stipri dsehreeni jauneem nepee-augufcheem zilwekem,“ faka kahds gudris dakteris (ahrfts), „ir gauscham flahdigi, isahrda lehnem wefelibu un ir pawifam lihds 25 gadam atmetami.“

No wifa ta nu wairs naw gruhti faprohtams, ka muhsu laiku meefchu fulai pa leelakai datai apinu un eefala truhft. Ka Kreewu laiku-rakfti stahsta, tad ari ir Pehterburgâ nesen fuhnu alus-bruhfils eetaifihfts, un teeloht jaw schis dsehrens par 8 kapeifahm butelè wifaddos fchenkôs pahredohts. Spirtus dedfinafchana no fuhnahm pastahw jaw labi ilgi Kreewijas seemeta gubernijas un ir par brangu pelnas stahwofli palikufe. Uri Wahzija griboht daschi bruhfchi fawu alu labodami to paschu pa datai no fuhnahm bruhweht. Daschi bairifchu-alu bruhweri gribedami bes eefala deefgan stipru alu dabuht, bruhke pee bruhwefchanas kwajjas-kohku (mufchugifti, stipri ruhfts) un beftaizemi („Zeitlose,“ atrohдахs gauscham reti Widsemè, gandrihs nemas). Deefgan behdigi, ka weens mantas fahrigs, dauds zilwekem pafaulè fleepni wefelibu zaur fawu amatu maita!

Glabbschana nohtes-laifâ.

Par glabbschanas fahlehm nereti leelâ nohtes brihdi war atwehleht, to no ahrita Kahrla Erle atrasto afins-apturamo kohkuwilnu. Itlatris apteekeris un kimikers winu war uftaifihft, kad kohkuwilnu sohda-kaufejumâ wahra un winu wehlaki ar dselschlorida-kaufejumu famehrze. Wina teel pee wainahm itin bes neta wirfû likta, jeb us ifpluzinata audefla papreefchu un tad us wainas, un pahre to wehl tihrs lupats pahrifects. Uri semes strahdneekem un lohpu daktereem buhtu schis fahles nohtes brihdi no leela labuma. Bet glufchi faufâ weetâ fahs ir glabajamas. J. Jakobsons.

Merandas Lihgona fungam.

Zufu rakftu par danzofchanu, „Mahjas weefa“ № 17. zauri lasijis gauschi preezajohs neween es, bet ari wehl dauds ziti. Zuhf rakftat ari kahdus wahrds par weefibas wakareem un

Ufchik-Keribs.

(Turku stahsta.)
(Statees № 19. Beigumä.)

Gadijahs, ka tai laika, kad Ufchik-Keribs dshwoja pee Turku waldineeka, kuptschis no Dsilifas pilssehtas brauzä pa zitahm pilssehtahm fawu prezi pahrdohdams; Magul-Megera eedewa tam weenu selta blohdu un fazija, lai winfch to wifäs pilssehtäs rahdoht, un ja kahds atfihfchoht to blohdu par fawu, un peerahdihchoht, ka ta esohd wina, tad tam to blohdu lai atdohdoht; bet kuptscham par to, ja winfch atradifchoht Ufchik-Keribu, wina apfohlija til dauds fudraba, zil ta blohda fwer. Kuptschis gandrihs jaw bija wifäs prezes pahrdewis, bet til tam wehl palizis kahds masumä; tahs atlikufchahs prezes winfch weda us Kalipas pilssehtu pahrdohd, un tur ari winfch rahdija to blohdu, kuru tam Magul-Megera bija eedewufe un jautaja, kam ta peederohd. Par fcho dabuja sinahd ari Ufchik-Keribs, un winfch stipri kahroja to redseht; bet ko winfch eerauga? winfch eerauga fawas firdsmihlakas Magul-Megeras blohdu, kurai bij apfohlijees pehz feptineem gadeem pahrnahkt mahjä, bet tagad to bij peewihlis. „Ja ir mana,“ winfch eefauzahs, kuptscha rohku fäkehri. „Ja ir teefa,“ es tewi passihstu Ufchik-Kerib. Steidsees us Dsilifas pilssehtu. Magul-Megera lika teikt, ka laiks jaw eijohd us beigahm, un ja tu drihs ne-atnahlfchoht us fawu tehwiu, tad fchi tappfchoht no zita noprezeta,“ tä kuptschis fazija winam. Tagad til Ufchiks fajuta fawas behdas, jo til trihs deenas ween wairs atlika.

Ne par ko nedohmadams, Ufchiks panehma fawu kuliti ar feltu, sehdahs fircam mugurä un aulifchi ween aislaidahs prohjam is Kalipas pilssehtas. Tä winfch jahja wefelu deenu, bet wijs pehdigi wina fircs paklupa, un usreis bija nohst. Ko nu dariht? behdigi dohmaja par fewi Ufchiks, jo no tahs weetas, kur winfch bija, wareja kahjahm til par diweem mehnefcheem nokluht Dsilifas pilssehtä, bet winam til diwas deenas laika atlika. „Wifü warenais Allah!“ iffauza winfch ar schehligu balsi, „ja tu man nepalihdese, tad es wairs pafaulä newaru dshwoht!“ Winfch gribeja jaw gahstees no klints semä. Te usreis winfch eerauga apafschä zilweku us balta fircga fehfoht, un dshred warenu balsi: „jaunekli ko tu gribi dariht?“ „Es gribu mirt,“ atbildeja Ufchik-Keribs. „Ja tä, tad kahp no klints semä, lai es tewi nolauju.“ Ufchiks ari klaufa jahtneeku, un norahpahs no klints.

„Mahz man lihds,“ bahrgi jahtneeks fazija. „Es tew newaru lihds tikt, taws fircs fkreem lä putnis, bet turklat es tapat gandrihs newaru lihds tikt, kur tad man ar nandas maisinu tew lihds tikt.“

„Teefa gan, dohd fchurp fawu maisinu un fkreem tad man lihds.“ Ufchik-Keribs ilgi fkrehja no pakaläs, wifis pehdigi winfch pakrita pee semes bel famanas. Tad jahtneeks to wajaja: „kadeht tu pakala paleezi?“ „Es newaru tew lihds tikt, jo taws fircs fkreem dohnu ahtrumä,“ atbildeja tam Ufchik-Keribs. „Teefa gan.“ Sehdees til pakalä aif manim, manam fircam mugurä; un faki taisnibu, kur tew wajaga tikt?“ tä jahtneeks fazija. „Ja waretu tikt lihds Arserumas pilssehtai, tad ari buhtu deefgan labi.“

„Labi, aistaisi azis,“ fazija jahtneeks un jahja til ahtri, it lä fircam buhtu fpahri. „Tagad attaisi azis walä!“ jah-

neeks fazija, kad kahdas stundas bija jahjis. Ufchiks to darija un preefch wina azim parahdijahs Arserumas pilssehtas tohri. Ufchiks brihnodamees teiza: „Waj fchitee til ir Arserumas tohri? Peedohd man, es preefch tewis meloju, man wajadseja buht Karfas pilssehtä.“

„Waj es tew neteizu, lai tu nemelo, bet faki taisnibu? Nu labi, aistaisi atkal azis,“ tä jahtneeks fazija, un jahja ar tahdu schiglumu, ka likahs it lä fircs ar kahjahm semi nenas ne-aistittu. „Tagad atpleht,“ fazija jahtneeks, kad atkal kahdas stundas bija jahjuschi. Ufchiks ne masumu brihnejahs, kad eeraudfija fawä preefchä Karfas pilssehtu; winfch nometahs us zeleem, un luhdä jahtneeku, lai peedohdoht wehl fcho pehdigu reisi, ka fchis preefch wina melojis.

„Tu jaw pats fini, kurfch zilweks eefahf no rihta meloht, tam jamelo wifü deenu. Man wajaga buht Dsilifas pilssehtä,“ Ufchiks fazija luhgdamees. Jahtneeks nofkaitees us Ufchiku teiza: „zil tu mastizigs!“ bet es wehl reis tew peedohdu, „aistaisi azis.“ Wakarä buhfi Dsilifä.“ Kad jahfchana beidsahs, tad jahtneeks teiza: „attaisi azis.“ Kas par preekeem Ufchikam! winfch eeraudfija to pilssehtu, kura dshwoja wina mihlaka. Tagad winfch nefinaja, lä pateiktees jahtneekam par tahdu labdarifchanu. Winfch fawu maisinu panehmis, wehl reis fircnigi jahtneeku luhdä, fazidams: „warbuht, mihto wadoni, ka neweens man netizehs, kad es par tahdu brihnifchfkgu ahtru jahfchanu stahstifchu, un lä tad lai es to peerahdu, ka ta ir taisniba?“

Jahtneeks winam atbildeja: „paleezees pee semes un panem no fircga kahju apafschas semi, un paslapini to ar to elu, ko tew fchini butelité eedohdu un ja tew netizehs, tad panem to ar fcho elu faflapinato semi un apfmehre tahs wezites azis, kas jaw feptini gadi ir akka, tad wina tuhli redsehs.“

Ufchiks panehma kahdu masu semes gabalinu no fircga kahjas apafschas, faflapinaja to ar elu un eebahsa to kabatä, un kad winfch uszehla galwu, tad jaw jahtneeks bija aifjahjis. Tagad til winfch noprata, ka tas laikam bijis tas flawenais Austruma gudrineeks, kam tas schiglakais jahjams fircs bija pa wifü Austruma semi.

Wehlä wakarä Ufchik-Keribs eenahta fawäs mahjäs. Winfch klaudfina pee durwim un ar ftrihzedamu balsi fauza: „mihla mamia, laid man eefchä! es esnu no Deewa fuhlits weefis, aukstrums un bads mani pahrechmufchi mohza, laid eefchä, fawa nelaimiga dehla deht.“

Nelaimigas mahtes balsi lehni bija aif durwim dshredama, wina teiza: „preefch mahjas weetas ir bagatu mahjas, bet ne nabagu kauschu buhdinas. Eij, tagad weenam bagatam wihram pilssehtä ir kahfas, tur wari fcho nakti preezigi pawadihd.“

„Mihlam amia,“ winfch atbildeja, „laid tak mani eefchä, fawa nelaimiga Ufchik-Keriba dehla deht.“

Tad wina mahja teiza mahtei: „mihla mamia, es eefchu, attaisifchu winam wahrtus.“

„Besfamiga,“ winai wezite atbildeja, „tew til prahtä stahw fa-etees ar jaunekleem un tohs fawest manä mahjä, tadeht lä es esnu akka.“

Meita, tagad mahtei nellausidama aifgahja un eelaida Ufchik-Keribu. Genahzis istabä, winfch apfweizinjaja wifus pehz tahs semes eeraduma, apfehdahs un ar pukstedamu firdi fahka

wiſu apkahret ſtatitees. Gerandſijis ſawu kohlliti nopelejuſchâ kulitê, winſch waiſa ſawu mahti: „kas tur gan peekahrts pee feenas.“

„Waj tew wehl nauw deefgan,“ tã wezenite fajija, „kad tew dohd maifiti ko paecht un wehl tewi paturechs par nakti, bet tu wehl wiſu gribi dabuht ſinaht, kas ir manã mahjã.“

„Es jaw tew fajiju,“ tã Afchil-Keribs atbildeja, „ka tu efi mana mahte, ſchi ir mana mahja un tadeht es gribu ſinaht, kas gan ir pee feenas pakahrts?“ —

„Tur ir pakahrta kohllite,“ wezenite atbildeja noſkaituſechs. „Kohlle ir ſpehles, uſ kuraſm ar pirkſteem kohledams ſpehletajs pats lihds dſeed.“

Afchil-Keribs luhdſa mahtei, lai wina pakaujoht maſo kohlliti no feenas nonemt.

„Tu to nedrihſti dariht,“ wezenite bahrgi atteiza, „ta ir mana dehla kohlle; tagad jaw ir ſeptini gadi pagahjuſchi, kamehr neweens uſ tahm nauw ſpehlejis. Bet mahja nonehma no feenas kohlli, un to brahſlam padewa. Tad winſch aziſ uſ debefim pazehliſ, luhdſa Ulahu: „Wiſuwarenaſ Ulah! ja tu lauſi labi iſdohtees, tad ta kohlle tikpat labi ſkanehs kã agraki.“ Winſch ſahka ſpehleht. Wina kohllite tikpat jauki ſkaneja, kã ſenaſ. Nu winſch ſahka dſeedaht:

Es nabags eſmu zilwezinſch,
Uſ zeka biju wahrgulinſch,
Bet tas ſlawens jahjejis
Man no moſtahm peſtijis.

Mani wahrbi wahji gan,
Bet mahmina tizi man:
Ka es dehls, tawſ mihlakais,
Eſmu es tawſ weenigais.

Bezite ſcho dſeeſmu iſdſirdeuſe ſahka gauſchi raudaht. Behdigi wina praſija, kã dſeedataju ſauz.

„Maſchids (labſirdigs),“ atbildeja Afchil-Keribs.

„Maſchid! no taweem wahrdeem mana ſirds puſchu plihſt. Es iſgahjuſchu nakti redſeju ſapni, ka uſ manas galwas mati palika baltaki nefa ſneegs. Es jaw ſeptini gadi nefa neredſu, jo es paliku neredſiga pehz ſawa nelaimiga dehla raudadama. Tawa balſs ir tihri kã mana dehla balſs, un tadeht ſafi jel man, kad mans dehls atnahſs?“

Daudſ reiſ Afchiks teiza, ka ſchis efoht winas dehls, bet wina wehl arweenu netizeja. Behz maſa brihtina Afchiks luhdſa mahti: „Es dſirdeju, ka tã buhjaduht weenas kahſas, tadeht pakauj man, kohlliti panemt un eet tur ſpehleht; wiſu ko tik es dabuſchu, atneſiſchu tew.“

„To es tew netauſchu,“ wezite atbildeja, „no ta laika, kad mans dehls mani aſtahja, neweens nauw iſneſis iſ manas mahjas wina kohlliti.“

Afchiks ſwehreja, ja winſch weenu ſtihgu ſamaitaſchoht, tad winſch tuhliſ atdohtchoht wiſu ſawu bagatibu. Bezite ap-tauſtijufe wina maiſtau, nomanija, ka maiſtau ir laba dala naudas eekſchã un tadeht ari palahwa. Mahja aiſweda Afchiku lihds tai bagatai mahjai, tur bija kahſas, bet pate palika ahrã klaufitees, kas tur notiks.

Tai mahjã dſihwoja Magul-Megera un winai ſchonakt waijadſeja tapt par Kurſchud-Beka ſeewu. Kurſchud-Beks ar ſaweem draugeem aiſ galda lihgfmojahs, bet Magul-Megera ween ſehdeja behdigi aiſ bagateem preekſch-karameem, tur ari bija winas draudſenes; weenã rohlã ta tureja trauku ar nahwigahm ſahlehm, ohtrã — atkal dunzi: jo wina drihſat apneh-

mahs nomirt, nefa palitt par Kurſchud-Beka ſeewu. Tã ſehdedama uſreis iſdſirde ſweſchneeka balſi, kas kahſu namã eenahzis ſahka runaht: „Sweiti kahſneeki! Zuhſ ſchê lihgfmojatees, pakaujeet ir man nabaga zekineekam ar Zums papreezatees, par to es Zums jaukas dſeeſminas dſeedaſchu. „Kadeht tad ne?“ fajija Kurſchud-Beks.“ „Te ir kahſas, tadeht waijaga ari lihgfMOTEES, uſdſeedi kaut ko, es par to tew labi aiſmaſaſchu.“ Tad Afchil-Keribs fajija: „Schindi-ſerurſes“ (wehlaſi dabuſeet ſinaht).

„Kas tas tahds par wahrdu,“ Kurſchud-Beks ſmeedamees eefauzahs, „es pirmo reiſi tahdu wahrdu dſirdu.“

„Kad es peedſimu, tad kaimini nahza pee durwim un praſija, kas efoht, waj puſens waj meitina? Wineem atbildeja: „Schindi-ſerurſes,“ tadeht ari „Schindi-ſerurſes“ ir mans wahrds. To fajijis, winſch panehma kohlli un ſahka dſeedaht:

Kalipã es wiſnu dſehru,
Deews man dewa ſpahrninus.
Par trim deenahm ſchurp atſtrehju
Tagad es eekſch Tifliſas!

No duſmahm pahrnemts Kurſchud-Beka brahliſ iſrahwa dunzi no maſta un kleeſda: „Tu melo! tas nauw taiſniba, ka tu no Kalepas pilſſehtas trihs deenu laika ſchurp atnahzi.“

„Kadeht tu mani gribi noſaut,“ atteiza Afchiks; „dſeedataji jaw no wiſahm malahm ſanahſ uſ kaut kahdu weetu, ti-zeet waj netizeet, es jaw no Zums neſo negribu.

„Lai dſeed,“ bruhſtgans atteiza. Afchiks ſahka dſeedaht:

Es wehl agrã rihta laika
Utradohs eekſch Arſtinias.
Puſdeenã uſ Arſtrum' nahju;
Launagã eekſch Karſijas.
Lihds ar wakar' krehſlinu
Biju es eekſch Tifliſas.
Ulahs dew' man ſpahrninus,
Un es drihſ ſchurp atſtrehju.
Luhdſu Ulah, lai dohd manim,
Ka es baltam ſirgam neſtu,
Patejibas upurus.
Winſch tã auſaſchahm ween ſtrehja,
Kã tik dohmas ſtreet wareja:
Kalna galus drihſ atſtahja,
Lejahm drihſ tas pahri ſtrehja.
Ulahs Afchikam ſpahrninus dewa,
Un uſ Meg'res kahſahm drihſ,
Es no tahleenas atſtrehju.

Magul-Megera iſdſirdejuſe Afchil-Keriba balſi, nahwigas ſahles uſ weenu un dunzi uſ ohtru malu aiſſweeda.

„Waj ta tu efi ſawu ſwehrejſchanu peepildijufe,“ fajija winas draudſenes; „jo tew ſchonakt waijaga palitt par Kurſchud-Beka ſeewu?“

„Zuhſ nepaſiſtat, bet es paſiſtu ſawa mihlaka balſi,“ atbildeja winam Magul-Megera un ſchkehres panehmufe, pahrgreeſa preekſch-karamo. Paſlatijujehs tuhdat wina paſina ſawu Afchil-Keribu; no preekeem pahrnemta wina ſkani eekleeſdſahs un pee ta peekſtrehjuſe, fritã tam ap kaſlu, wini abi nokrita beſ ſamanaſ ſemê. Kurſchud-Beka brahliſ gahſahs wineem wirſu ar dunzi, gribedams abus nodurt, bet pats bruhſtgans nelahwa un teiza: „Baleez meerã, tu fini, kahds liktens ir zilwekam noſpreeſts, tahds tam janeſ.“

No gihbona atmohduſechs, Magul-Megera noſarka no kauna un atkal paſlepahs aiſ preekſch-karajama.

„Tagad es nemaſ neſchahubohs, ka tu ne-efi Afchil-Keribs,“

fazija bruytgans, bet pastahsti, ka tu til drihs wareji nonahkt til garu zelu?"

"Schè buhs ta leezibas sihme," atbildeja Afchil-Keribs: "Mans sohbens pahrschkels afmini, bet ja es meloju, tad lai frampis mani farauj un kallis lai paleel teewaks nefa deegs."

Bet labaki, atwedeet pee manim manu aklu wezu mahiti, kas jau septinus gadus ir akka, un es to padarischu redsigu." Afchil-Keriba mahja isdirduse to wifu abra stahwedama, fkrchja pee mahites. "Mamin!" ta eefauzahs: "fchis pateesi ir mans brahlis un taws dehs, Afchil-Keribs;" un mahiti pee rohkas panehmuse, atweda to kassu namu. Tad Afchils no asohtes iswilzis semes gabalianu, pataijsija to mihkstu, un apsmehreja mahites azis, runadams: "Tagad sineet wisi, zil warens un leels ir Kadrelesijas," un wina tuhdat dabuja fawu azu gaischumu. Tahdu brihnumu redsoht, neweens nedrihksteja wairs fchaubitees, ka ta naw teefa, un Kurfchud-Beks neweena wahrda nerunadams, palahwa winam prezeht Magul-Megeru.

No leeleem preekeem pahrnemts Afchil-Keribs us to fazija:

"Baklausi mani Kurfchud-Bek, es tewi eepreezinajchu. Mana mahja nemas naw flittaka par tawu bijufcho bruhiti; un wina ari ir tilpat bagata ka tawa bijufe mihlaka, preze tu winu, un buhsti tilpat laimigs ka es ar fawu wifu mihlo Magul-Megeru."

Sawada pahrbaudischana.

Kahds lohti bagats un gudrs, bet fawadigs Auglu augstmanis apprezeja kahdu flaitu jaunkundsi. Kaksu deena pehz maktites, pa kuru laiku winfch johlodams bija usteepis, ka us feewas mihlestibu un ustizibu nemas newarohst palautees, winfch fazija, ka winam wajagoht darifchanas ijeet un aifgahja. Jaw deesgan bija brihnumu, ka winfch pehz wairaf stundahm nebija atpakal pahrnahzis, bet wehl jo wairaf, ka pehz fcha laika ne wis winfch pats, bet wehstule no wina atnahza, kura winfch sinoja, ka wajadfigas darifchanas winam efoht tuhliit jazeto us Holandi. Wina jauna feewina gan

dohmaja, ka fchi aifjelofchana ilga nebuhschoht; bet ka wina maldijahs: septinpadsmit gadi pagahja, kura laika ta nelo no fawa laulata drauga nedirdēja!

Un kas ar winu bija notizis?

Winfch nemas nebija aifjelojis, bet bija few masu dsihwolli tahs paschas celas gala isihrejis, kura ari wina feewa dsihwoja. Ta ka winfch preeksch ihja laika bija Londonē nonahzis un tagad few zitu wahrdu peenehmis, tad winfch ari palika nepasihstams. Wina feewas mahjas tuwuma atradahs gastuhjis, kuru winfch beechi apmekleja un tai ari pehz trihs gadeem kahda awise lasija, ka fcha feewa efoht pee teefas gahjufe, lai fawa wihra darifchanas, kurfch efoht pasudis, waretu kahrtiba west. To lasijis winfch tomehr palika pasfehpees. Ta pagahja atkal dauds gadi un wina feewa isihreja few dsihwolli pee kahda Satt kunga, ar kuru minetais augstmanis bija weefnizi eepasinees, un kura mahja winfch few ar' dsihwolli ihreja. Wina istaba bija blakus wina feewas istabai, un tapehz winfch wareja wifu dsirdiht, kas tur tika runahst un itin wifu, kas ween tur notifahs. Winfch bija ar wifu pilna meerā, jo septinpadsmita gada winu laulafchanas deena dabuja wina feewa, kad ta ar fawu mahju paschu laif pee galda fehdeja, wehstuli bes parafsta, kura wina tika luhgta, nahlofcha wakara Dchemes-dahrsā simana weeta nonahkt. Scho rakstiuu ta nodewa fawai mahjai ar teem wahrdeem: "Bakatees tilai, lai gan es jaw esmu palikufe weza, tomehr man netruhliit prezineeku". Mahja ne wahrdu ne-atbildejufe, apluhloja smalki rakstiu un tad isfauzahs: "Das ir tawa laulata drauga raksts!" Seewina, kura no wifas firds bija fawu wihru mihlojufe, pagihba.

Behz tam tika nospreefts, nahlofcha wakara ar fawu mahju un fchwahgeri us nospreehtu weetu cet. Til ko wini tur bija kahdas peežas minutes bijufchi, ka Angleets parahdijahs, ar fawu feewinu runaja, it ka winfch to buhtu deenu preeksch tam atstahjis, butfchoja to, dewa winai rohku un aifgahja us mahju. No ta laika wini dsihwo laimigi un winfch ir pahrlleezinajees, ka naw wis taisniba, ka nemas ustizami mihledamu feewu ne-efoht. J. R.

G r a u d i u n f e e d i.

Strihdinsch starp sohbeni un spalwu.

Sohbens: Nabaga spalwina, tu gribi man lihdsinatees!

Spalwa: Ari es esmu sohbins, un mans afums eewaino daudfreis wairaf nefa taws.

Sohbens: Neeziga sohju meita, zil nepehziga tu esi pret manu sipro tehraudu. Weens zirteens ar mani, un tu esi ka flaidina fadragata.

Spalwa: Deefa gan, un tomehr es esmu warenaka, nefa tu. No tu wari padarikt, tu ruhfigs metals, kad es esmu desmit fohtus no tewis tahlu? — Bet es fneedsu pahr wifchm jubrahm un kalneem; es waru tewi aifkark un eewainoht, kad tu ari tuhltoschas juhdses buhtu no manis tahli. Tu newari man atreebtees, kad ari milijoni ziti sohbeni tew palihga nahktu, jo mani farga tahlums no tawa ajmina. Behds zil tahli tu gribi, tomehr mana wara tewi aifneegs un eewainohs, jo es esmu afs eerohzis, kuru latru sohdu, kas nepareisi dara.

Sohbens: Weens weenigs sohbens war pawehleht tuhltosch

spalwahn klusu zeest. Saki, kahdus flawenus darbus tu esi idarijufe? No es esmu isdarijis, to sima wehsture, ta ir manu darbu leezineeze. Es biju, esmu un buhschu atreebeja eerohzis. Ar mani duhschigs karewis plauj eenaidneekus, ka plahwejs sahli. Kur ar mani strahda, tur pluhst asins un firds waimanas.

Spalwa: Ari es esmu breefmiga atreebeja faweem eenaidneekem, bet es ne-esmu kahda flepkawneeze, ka tu. Mani sohbi greeksch bes asins isleefchanas. Es spehju eenaidneeku jeb netaisno warmahku, ka smilfchu graudinu pihfchlōs speest.

Es esmu pehrkons, kurfch wifai pasjalei leel drebeht un bihtees, es esmu sibens, kas daschu labu negantneeku faspahra.

Sohbens: Preeksch manis dreb tautas un walstis.

Spalwa: Preeksch manis trihz laundari un blehichi.

Sohbens: Ar sohbeni Napoleons I. pahrwareja pusē Giro-pas. Sohbens ir dauds flawenus un breefmigus darbus isdarijis wezds, widus un jaunōs laikōs.

Spalwa: Tohs flawenohs un breefmigohs darbus, ko tu

peemini, naw wis weens sohbens ween, bet milijoni isdarijufchi. Weens sohbens ween newar pafauler neko fklahdeht, jeb labu dariht. Ko kahds waronis spehtu weens pats ar fawu sohbeni isdariht, kad tam nebutu duhfchigi karewi palihgâ. Weens sohbens ween neleef nekad cenaidneekem drebeht; tas lihdsinajahs spehtu lectinai behrna nespehzigâs rohkâs. Pulkâ Zuhš esat breefmigi. Bet ta bija weena pate spalwa, ar ko Napoleons I. pafauler likumus parakstija un pawehleja milijoneem sohbineem few klausibt. — Tu esi arweenu tikai asinainus waras-darbus strahdajis; arweenu tu esi tikai kahwis un isphostijis un nelaimu un waimanas bija tawas pehdas; bet sehjis un jaunu tu ne-esi neko radijis. Bet zil dascha laba spalwa ir ko labu, jauku, leelu un flawenu pahrdarijufe. — Ar spalwu leelais kreewijas Keisers Aleksanders ohtris parakstija milijoneem brikwibas manifestu, zaur ko leela kreewu tauta nahza pee laimes un labklahschanas. Un eedohmajees tikai tohs leelohs garus, kuri zaur spalwu few flawu un nemirstibu famantoja. Dohma us teem, kuri zaur spalwu tagadejam un nahkamam laikam neslaitamus labumus atstahja, kuri ar spalwu preefsch pateesibas, gaismas un taisnibas, preefsch kulturâs un zilwezibas grubti zihnijufchees un pahrspehjuschi, nu atsihsti, ka es ejmu til pat warana kâ tu!

Sohbens: Es fajuhstu un atsihstu tawu waru, — lihgsim meeru un draudsihu un leezinasim pafauler:

„Diweem eerohtscheem ir lihdsigs spehks un wara, tee ir: sohbens un spalwa.

No Brenzis, „Maleenas Brenzi“ apmekleht gribedams, Maleenâ peedshwojis.

„Brenzi, eij us Maleenu, luhko ar Maleenas Brenzi fatitees un cepasitees,“ tahdas dohmas eefchahwahs man kahdu deenu prahtâ, jo biju isdirdis, ka jaw daschi mani par Maleenas Brenzi usluhkojoh. Grikeju tapeh; ari pats ar sawahm azim Maleenas Brenzi redseht, ar ausim wina runu klausitees un ar rohklam wina aptaukstihst, lai waretu pahleezinatees, waj pateesi Maleenas Brenzis manim til lihdsigs, no gihmja un auguma, ka mani par wina usskata. „Al, kaut jel weenreis scho flaweno Maleenu un winas Brenzi dabutu redseht,“ schihs dohmas mani skubinaja, jo ahtri us zelu dohtees. Gebahju pustukuli maises un zibinu ar kanepem kulitê, liku kuliti par plezeem, nehnu speeki rohkâ un dewohs prohjam, — projam us Maleenu.

Biju kahdas deenas gahjis, kad fatiku wihru ar sawadu usskatu, kas leezinaja, ka Maleena wairs tahlu nebuhs. Wihru ustrumaju: „Mihlais draugs, waj Maleena wehl tahlu un waj esmu us ihsta zela us tureeni?“ Wihrs ais ausim pakasijees man atbildeja: „Zihmin, Malihna woirs nawaid tahlu. Kad kohdas diwipadesmitas werstes buhsit gobjuschi, tad pihnahlsiht pih kruhga, nuh kruhga netahlu ihraudsiht Malenihschu tihfas mohju. Ja nu jumš kohdas darischanas Molihnâ, tad eijta us tihfas mohju, tur juhs ar pagohsta wezakoja waresit safarunatihš. Schodihn ir Malihnâ tihfas dihna.“

Wihram pateizees dewohs us preefschu, ko til nagi nef. Grikeju wisu masak tak noluhkotees, kâ Maleenâ teesu spreesch un tamdehl ari kâ steidsohs, lai nepalittu par wehlu, jo pulk-

stems wareja jaw weenpadfmit buht. Kâ tad! Beh; diwu stundu eefchanas eeraudsiju jaw Maleenas teefas namu. „Branga ehka,“ eefauzohs, no preeka waj trihs pehdas us augfchu palehfdams un faktu til garus sohklus spert, kâ nekad wehl nebiju spehtris.

Pulkstens bij jaw us diweem. Teefas mahjâ eegahjis — wisš tufschs — til ween kahda wezenite tur bij, kura sekas lahpija pee fewis arweenu ween tohs wahrdus runadama: „Tad ta wihri, tad ta wihri!“ „Waj teefas spreeschana jaw beigta?“ jautaju weziti. Schi nesaprohtamus wahrdus nonurdejufi pehdigi fajija: „Beigta? Kas tad scho beidja? Wehl jaw naw eefahkta.“

„Ah,“ eefauzohs es briknidamees, pee lam man ari tihri no nejanschi wehl „beh“ ispruka. Kur tad teefas wihri un fkrihweris?“ „Kur tad zitur, kâ tur,“ atbildeja wezite, ar rohku us krohga pusi rahdidama. Neko wairak nerunajis dewohs us krohgu gribedams redseht, ko jel schee flawenee Maleenas preefschneeki tur dara. Pa durwim krohgâ ee-eijohst ispruka man atkal no briknumeem „beh,“ jo Maleeneschu flawenee papas sehdeja pee krohga galda un dsehra, kad til kuhpeja ween. Maleenas Brenzis laikam wina widâ nebija, jo neweens man lihdsigs ne-isskatijahs. Weens Maleeneschu papa manu nelaimes „eh“ dsirdejis, peezehlahs, nahza manim preti un fajija: „Kas tu tahds esi, ka tu drihsti tê kâ blaustitees? Waj nesini, kas mehš par wihreem esam? Ko? Tuhlin pirz duzi bairisch-alus, ja ne, tad tiks zeetumâ bahstis. Es esnu preefschfehdetajis un tewim ko pawehlu.“

„Oh,“ dohmaju es, „kas tas par lunkainu Maleenas papu, jaluhko tikai, kâ war ar wefelu ahdu prohjam tikt,“ un dewohs us durwu pusi. Bet tawus ehmus, mani sagrahbj un wed us zeetumu. Tur nonahkschi, eewed mani tahdâ — un nesinu kâ lai faku — tahdâ kâ skapi, kâ aiskaldâ, un aisslehds durwis. —

(Turymal beigums.)

Is kohdas mihlestibas wahrdnizes.

Ja. Kad mihlestibâ mihlaka us katra wahrdâ „ja“ faka, tad wajadschš laulibâ wihram us katra wahrdâ „ja“ fajiht.

Tu. Diwu firschu neredsamais laulibâ grehsens.

Zlogofchanahs. Mihlestibas jaukafais wahrds.

Butschofchanahs. Lihka jahrs ir no feschchem dehleem taisihts, bet newaimbas jahrs daudf-reises pastahw tikai no tscheträhm luhpahm.

Wehtras laikâ.

Matrohsis. (Schd fahlitu galu leeleem kumoseem).

Kapteins. Jani, kapeh; tu tagad til duhfchigi galu eh?

Matrohsis. Kaptaina fungs, luhdsu ehdeet ir Zuhš!

Kapteins. Kapeh; tã?

Matrohsis. Ja redseet kaptaina fungs, ja Deews muhs neschelohs, tad drihfi mums lohsti dauds uhdena buhs jadsch. K. Matscherneeks.

Atbildeams redaktehrs Ernst Plates.